

**İmarın 26951 ada, 6
parselindeki taşınmazın
213/746 oranında hissedarı
olan R.G., tapu kayıtlarının
düzgün tutulmaması ve
mahkemeye yanlış bilgi
verilmesi nedeniyle
uğradığını ileri sürdüğü,
20.000.000,000 TL zararın,
yasal faiziyle birlikte
tahsili istemi ile, Hazineye
izafeten Maliye Bakanlığına
karşı alacak davası**

Hukuk Bölümü

2011/102 E. , 2012/4 K.

- ADLI YARGI YERİNDE ALEYHİNE AÇILAN TAZMINAT DAVASINI KAYBEDEN MALİYE HAZİNESİ TARAFINDAN, OLAYDA KUSUR VE SORUMLULUĞU BULUNDUĞU TESPİT EDİLEN ÇANKAYA BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NA KARŞI AÇILAN RÜCUEN ALACAK DAVASININ ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESİ GEREKTİĞİ HK.
- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 27
- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 13

- İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU (2577) Madde 2
- UMUMİ MÜLHAK VE HUSUSİ BÜTÇELERLE İDARE EDİLEN DAİRELER VE BELEDİYELERLE SERMAYESİNİN TAMAMI DEVLETE VEYA BELEDİYE VEYA HUSUSİ İDARELERE AİD DAİRE VE MÜESSESELER ARASINDAKİ İHTİLAFLARIN TAHKİM YOLİYLE HALLİ HAKKINDA KANUN (3533) Madde 1

“İçtihat Metni”

Davacı : Maliye Hazinesi

Vekili : Av. N.M.

Davalı : Çankaya Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. B.C.

O L A Y : Çankaya 1. Bölge Tapu Sicil Müdürlüğü Ankara İli, Çankaya İlçesi, Hilal Mahallesi, İmarın 26951 ada, 6 parselindeki taşınmazın 213/746 oranında hissedarı olan R.G., tapu kayıtlarının düzgün tutulmaması ve mahkemeye yanlış bilgi verilmesi nedeniyle uğradığını ileri sürdüğü, 20.000.000,00 TL zararın, yasal faiziyle birlikte tahsili istemi ile, Hazineye izafeten Maliye Bakanlığına karşı Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesinde alacak davası açmıştır.

Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesi: 5.7.2001 gün ve E:1998/893, K:2001/414 sayı ile, davanın kısmen kabulü ile ve satışın 7.8.1985 tarihinde yapıldığı da göz önünde tutularak sabit olan 2.974.682.000 TL'nin davalıdan alınarak davacıya verilmesine, taşınmazın satıldığı ve davacının zarara uğradığı 7.8.1995 tarihinden itibaren alacağa değişen oranlarda yasal faiz uygulanmasına, fazla istemin reddine karar vermiş, bu karar taraflarca temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

İlam gereği 9.4.2002 tarihinde R.G.'a asıl alacak ve faizi olmak üzere 11.313.620,00 TL si 31. İcra müdürlüğünün

2001/15350 takip numaralı dosyasına ödenmiştir.

Maliye Hazinesi vekili tarafından meydana gelen hazine zararının ortaya çıkmasında kusuru bulunanlardan rücu tahsili talebiyle Ankara 20. Asliye Hukuk Mahkemesinde E:2003/648 sayı ile açılan davada, hazırlanan bilirkişi raporunda "Çankaya Belediyesinin de İmar Planının düzenlenmesinde gerekli olan belgede taşınmaz malikini, dağıtım listesinde yanlış yazmış bulunduğu nedeniyle %10 oran ile sorumlu bulunduğu" belirtildiği, bu nedenle fazlaya ilişkin talep hakları saklı kalmak üzere 1.029,28 TL nin yasal faiziyle birlikte rücu tahsili istemiyle açılan davanın tensiple birlikte Ankara 20. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2003/642 sayılı dava dosyası ile birleştirilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açılmıştır.

Ankara 1. Sulh Hukuk Mahkemesi: 31.10.2007 gün ve E:2007/2109, K:2007/2182 sayı ile, aralarındaki fiili ve hukuki irtibat nedeniyle mahkemelerinin E:2007/2109 sayılı dosyasının, Ankara 20. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2003/642 sayılı dosyası üzerinden devamına, mahkeme esasının bu şekilde kapatılmasına karar vermiştir.

Davalı vekilince, birinci savunma dilekçesinde davanın idari yargının görev alanına girdiği önesürülerek görev itirazında bulunulmuştur.

Ankara 20. Asliye Hukuk Mahkemesi: 27.2.2008 gün ve E:2003/642, K:2008/72 sayı ile, davalı Çankaya Belediye Başkanlığı her ne kadar derdestlik ve görev itirazında bulunmuş ise de, bu konuda başka mahkemede açılan bir dava bulunmadığı gibi, ödenen paranın rücu geri istenilmesi nedeniyle yargı yolu itirazının reddine, taleple bağlı kalınarak 1.029,28 YTL rücu tazminatının dava tarihi olan 22.10.2007 tarihinden tahsil tarihine kadar işleyecek yasal faiziyle birlikte davalılardan tahsil edilerek davacıya verilmesine karar vermiştir.

Bu karar ankaya Belediye Başkanlığınca temyiz edilmiş, Yargıtay 4. Hukuk Dairesi: 14.9.2009 gün ve E:2008/13531, K:2009/9791 sayılı kararı ile, 3533 sayılı Yasa'nın 1.maddesine göre genel, katma ve özel bütçelerle yönetilen daireler ve belediyelerle, sermayesinin tamamı devlete veya belediyelere yahut özel idarelere ait olan daire ve müesseseler arasında çıkan uyuşmazlıklardan adalet mahkemelerinin görevi içinde bulunanların o kanunda yazılı tahkim usulüne göre çözümleneceği, yerel mahkemece davacı Maliye Hazinesi ile davalılardan ankaya Belediye Başkanlığının durumları gözetilerek sözü edilen Yasa buyruğu uyarınca bu davalı yönünden dava dilekçesinin görev nedeniyle reddine karar verilmek gerekirken onun hakkında da için esasının incelenmiş olması usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerektiği, davacının diğer davalılara yönelen temyiz itirazları ile diğer davalıların temyiz itirazlarına gelince; dosyadaki yazılara, kararın dayandığı kanıtlarla yasaya uygun gerektirici nedenlerle, özellikle delillerin değerlendirilmesinde bir isabetsizlik görülmemesine göre yerinde bulunmayan tüm temyiz itirazlarının reddedilmesi gerektiği gerekçesiyle temyiz olunan kararın davalı ankaya Belediye Başkanlığı yönünden bozulmasına; bu bozma nedenine göre davalının diğer temyiz itirazlarının incelenmesine şimdilik yer olmadığına, davacının diğer davalılara ilişkin temyiz itirazları ile diğer davalıların temyiz itirazlarının reddine karar vermiştir.

Ankara 20. Asliye Hukuk Mahkemesi: 3.6.2010 gün ve E:2010/153, K:2010/266 sayı ile, bozma kararına uyarak birleşen Ankara 1. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2007/2109 Esas sayılı dosyasında Mahkemelerinin görevsizliğine, dava dilekçesinin görev yönünden reddine, kararın kesinleşmesini müteakip talep halinde dosyanın tefrik edilerek görevli ve yetkili Ankara 15. Asliye Hukuk (Hakem) Mahkemesine gönderilmesine, tefrik işlemlerinin davacı vekilince yerine getirilmesine, karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Dosya Ankara 15. Asliye Hukuk Mahkemesine tevzi edilmiş, davalı Çankaya Belediye Başkanlığı vekili davanın İdari Yargı'da görülmesi gerektiği yönünde savunma vermiştir.

ANKARA 15. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 1.3.2011 gün ve E:2010/82 Hakem sayı ile, davanın oluşan haksız fiilden kaynaklanmış olması nedeni ile davalı vekilinin görev konusundaki itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı Çankaya Belediye Başkanlığı vekilince süresi içerisinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe dava dosyasının fotokopisi ile birlikte Danıştay Başsavcılığına gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; Davanın görüm ve çözümünde görevli ve yetkili yargı düzeninin belirlenmesi için, dava konusu uyuşmazlığın hukuksal niteliğinin açıklanmasının zorunlu olduğu, her ne kadar, dava, Asliye Hukuk Mahkemesi(Hakem)'nce, rücu davası olarak nitelendirilmiş ise de; olayda, davacı ve davalının, daha önce davacı tarafından tazmin edilen zararın ortak sorumlusu olduğunu ortaya koyan yasal düzenleme, sözleşme ilişkisi ya da kesinleşmiş yargı kararı bulunmadığından; bu davaya, salt rücu davası olmasından hareketle, özel hukuk uyuşmazlığına ilişkin olarak bakılmasının olanaklı olmadığı, olayda, kesinleşen yargı kararı ile kendisine nazaran üçüncü kişi olan başkasının uğradığı zararı tazmin etmek durumunda kalan; yani, bir kamu idaresinin bu kişiye vermiş olduğu zarara bu yolla muhatap kalarak, dolaylı da olsa, işlemin mağduru olan davacı Bakanlığın açtığı tazminat davasının söz konusu olduğu, Anayasa'nın 125'inci maddesinin son fıkrasında, idarenin, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğunun belirtildiği, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 2'inci maddesinin 1'ini fıkrasının (b) bendinde ise, idari eylem ve işlemlerden hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava türleri arasında gösterilmiş olup, bu dava yoluyla kamu

hizmetinin hukuka, kamu yararına ve kamu hizmetinin gereklerine uygun yürütülmediğinin, sonuç olarak hizmet kusurunun ve idarenin tazmin yükümlülüğünün belirlenmesi görevinin idari yargı düzenine ait olduğu, davacı Bakanlığın zararına neden olduğunu ileri sürdüğü işlemin, davalı Çankaya Belediyesinin kamu gücünü kullanarak oluşturduğu ve tek yanlı iradesiyle kişilerin hukuksal durumunda etki doğuran, kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikli idari işlem olduğu, dolayısıyla, olayda, imar planına göre maliklerin belirlenmesine ilişkin listenin hatalı düzenlenmesi biçimindeki hizmet kusurundan kaynaklandığı öne sürülen zarar ve bu zararın tazminine ilişkin “tam yargı davasının” söz konusu olduğu, bu davanın görüm ve çözümünün ise idare mahkemesinin görevinde bulunduğu; bu nedenle 2247 sayılı Kanunun 10’uncu maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlığımızca 2247 sayılı Yasanın 13. Maddesi uyarınca Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI; Asliye Hukuk Mahkemesi(Hakem)’nce, açılan dava rücu davası olarak nitelendirilmiş ise de; olayda, davacı ve davalının, daha önce Çankaya Belediye Başkanlığının da hizmet kusuru olarak kayıtların yanlış tutulması ve mahkemesine bildirimdeki hatadan kaynaklanan sorumluluğu nedeniyle davacı tarafından tazmin edilmek zorunda kalınan zararın ortak sorumlusu olduğunu ortaya koyan yasal düzenleme, sözleşme ilişkisi ya da kesinleşmiş yargı kararı bulunmadığından; davalı idarenin hizmet kusurunun da etkili olduğu bir zarar ve bu zararı tazmin eden Bakanlık arasındaki ilişkinin özel hukuk uyuşmazlığına ilişkin olarak değerlendirilmesinin mümkün görülmediği, olayda, kesinleşen yargı kararı ile kendisine nazaran üçüncü kişi olan başkasının uğradığı zararı tazmin etmek durumunda kalan; yani, bir kamu idaresinin bu kişiye vermiş olduğu zarara bu yolla muhatap kalarak, dolaylı da

olsa, işlemin mağduru olan davacı Bakanlığın açtığı tazminat davasının söz konusu olduğu, davacı Maliye Bakanlığı'nın zararına neden olduğunu ileri sürdüğü işlemin, davalı Çankaya Belediyesinin kamu gücünü kullanarak oluşturduğu ve tek yanlı iradesiyle kişilerin hukuksal durumunda etki doğuran, kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikli idari işlem olduğu dolayısıyla, imar planına göre maliklerin belirlenmesine ilişkin listenin hatalı düzenlenmesi biçimindeki hizmet kusurundan kaynaklandığı öne sürülen zarar ve bu zararın tazminine ilişkin "tam yargı davasının" söz konusu olduğu, bu davanın görüm ve çözümünün ise idare mahkemesinin görevinde bulunduğu, yönünde yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 6.2.2012 günlü toplantısında:

1-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasanın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre; davalı idare vekilinin anılan Yasa'nın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1 maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcılığı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten

sonra

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, yargı kararı ile tazminle yükümlü tutulan ve tazminatın tamamını ödemiş bulunan davacı idare tarafından ödenen tazminattan kusur ve sorumluluğu oranındaki tutarın, Çankaya Belediye Başkanlığından rücuen tahsili isteminden ibarettir.

Olayda İmar parselinin hissedarı gerçek kişinin, paydaşlığın taşınmazın satışı yoluyla giderilmesi için Sulh Hukuk Mahkemesinde açılan davaya ve bu dava sonunda verilen karar gereğince taşınmazın ihale yoluyla satışına, tapu kaydının düzgün tutulmaması ve ilgili Tapu Müdürlüğünce davayı gören Mahkemeye soyadının hatalı bildirilmesi nedeniyle katılamadığı, böylece taşınmazın gerçek değeri kadar satış gelirinden yoksun kaldığından bahisle, uğradığını öne sürdüğü maddi zararın karşılanması istemiyle, Hazineye izafeten Maliye Bakanlığına karşı açılan davanın, Ankara Yirmiüçüncü Asliye Hukuk Mahkemesinin 05.07.2001 gün ve E:1998/893, K:2001/414 sayılı kararıyla kısmen kabul edilerek, 2.974,68 TL'nin yasal faiziyle ödenmesine karar verildiği ve bu karar gereğince asıl alacak ve faizi olmak üzere 11.313,62 TL'nin Hazine tarafından ödenmesi üzerine, Hazineye izafeten Maliye Bakanlığı tarafından, tapu kayıtlarının tutulmasından ve bu kayıtların ilgili Mahkemeye bildirilmesinden sorumlu olan kamu görevlilerine ve sözü edilen yargı kararının temyiz edilmeden kesinleşmesine neden olan kamu görevlisine karşı, yol açtıkları öne sürülen Hazine zararının tahsili için, Ankara Yirminci Asliye Hukuk Mahkemesinde kayıtlı davanın açıldığı; bu davada, davalıların kusurunun bulunup, bulunmadığının belirlenmesi amacıyla bilirkişi incelemesine gidildiği, düzenlenen bilirkişi raporlarında, Çankaya Belediye Başkanlığının, imar tahsis ve dağıtım cetvellerinde kadastral parselin malikinin soyadının hatalı olarak yazılması nedeniyle, %10 oranında kusurlu olduğu sonucuna varıldığı anlaşılmıştır.

Tazminat davasına bakan mahkemece, bilirkişi raporu ile saptanan kusur ve sorumluluk oranları esas alınarak davanın konusu bakımından ayırım yapılıp zararın idare hukuku ilkelerine göre idari yargı yerinde saptanmasının gerekeceği yolunda bir görevsizlik kararı verilmediğine ve hükmolunan tazminat da tamamen ödenmiş olduğuna göre, olayda 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b. maddesinde belirtilen "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında, zarar gören tarafından açılmış bir dava yoktur.

Öte yandan, ortada, Devlete, il özel idarelerine ve belediyelere ait akitten, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğanlar dışındaki alacakların tahsil usulünü düzenleyen 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamına giren bir kamu alacağı da bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle tam yargı davası niteliği taşımayan ve konusu bir kamu alacağı olmayan rücu davasının Borçlar Kanunu hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğinden, Danıştay Başsavcısınca yapılan başvurunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Danıştay Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 6.2.2012 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.